

egész tartalmát, sokféle színét szemelvényesen magyarul is megismerheti. És hogy a szakavatott kiadó a háttérrel, a nyüzsgő-bongó Anglia életével, de amellelt lényeges vonásokban az egykorú sajtó és kiadás legfőbb jellemzőivel is megismertetett.

A kiállításában is vonzó, szépen nyomott és lebilincselően illusztrált, szépen kikovácsolt, az ódonlátot kissé sejtető, de inkább (hiszen az eredeti is ilyen volt) a modern mozgást szemléltetően fordított könyv nemcsak könyvkiadásunkat, de közönségünket is dicséri. Hol számíthatott húsz évvel ezelőtt egy ilyen munka 1800 olvasóra (pláne vásárlóra)?

Csak néhány kisebb részlet-észrevételre jogosít a kis kiadvány. A bevezetésben hálásak lehetünk volna — irodalom- és könyvtörténészek egyaránt —, ha kissé többet mond a tudós közzevető magáról az esszé-műfajról. Hogyan viszonyul ADDISON a múltból MONTAIGNEhez, a jövőből MACAULAYhoz, sőt, esetleg az angolszász

nyelvkörön kívüli modern újságstílus és értekező-próza fejlődéséhez?

Tudtunkkal a *Journal des Sçavans* első angol követője nem a *Mercurius Librarius*, hanem a *Philosophical Transactions*. A *Journal des Sçavans* is elsősorban természettudományos folyóirat volt! És az *Oxford Gazette* ill. *London Gazette* nem volt az egyetlen újság az utolsó Stuartok kormányzata elején sem.

Végül: nem ártott volna megmondani valahol, hogy miért van kétféle jegyzet-szöveg. A lapalji jegyzetek az eredeti *Spectator*ból valók-e (nem valószínű), vagy abból a kiadásból, amely a fordítás alapjául szolgált? A könyv végén nyilvánvalóan a közreadó jegyzeteit találjuk. Kétségtelen, hogy ez utóbbiak precízek, rövidek, amellelt mindig érdekesek is, nem csak tudásunkat, de az olvasmányélményt is gazdagítják.

D. B.

BIBLIOGRÁFIÁK

Az antifasiszta ellenállási és partizánharcok válogatott irodalmának bibliográfiája. Összeállította és szerkesztette a Magyar Partizán Szövetség bibliográfiai munkaközössége: HARSÁNYI János, TISZAY Andor, VÁGÓ Ernő. Budapest 1968, Tankönyvkiadó Vállalat. 53 l.

Történészek és pedagógusok, irodalom- és sajtótörténészek, s általában minden, a történelem és politika iránt érdeklődő ember számára hézagpótló forráskiadványt jelent ez az 1968. tavaszán megjelent bibliográfia. Most, huszonhárom esztendővel a felszabadulás után, először van a kezünkben olyan munka, amely az antifasiszta mozgalmakkal foglalkozó magyar nyelvű irodalmat — tudományos, ismeretterjesztő és szépirodalom — nemcsak felsorolja, hanem a tárgy kitűnő ismeretéről tanúszkodó tömör annotációkkal is ellátva, világosan áttekinthető csoportosításban tárja az olvasó elé.

Bibliográfiai munkák kiadása nem hálás munka, ezért kétszeres a Tankönyvkiadó Vállalat érdeme, hogy vállalta a kiadást, s méghozzá elég szép, 800-as példányszámban.

A kis könyv bevezető és módszertani útmutatója tömören összefoglalja a kiadvány célját: dokumentálni kívánják, hogy a fasiszmus által leigázott népek nemzetközi antifasiszta küzdelméből a magyarok is kivették a részüket. „Történelmünk e kevésbé ismert időszakának tanulmányo-

zásához, megismertetéséhez és oktatásához kíván segítséget nyújtani bibliográfiánk” — írják. Válogatott bibliográfiáról van szó, a szerkesztők nem törekedtek teljességre, de arra igen, hogy bevegék a lényeges műveket.

A bibliográfiát négy csoportra osztották:

- I. Bibliográfiák, kronológiák, adat- és életrajzi gyűjtemények, lexikonok;
- II. Forráskiadványok, emlékiratok, forrásértékű visszaemlékezések;
- III. Összefoglaló művek és monográfiák;
- IV. Regények, elbeszélések, regényes leírások, krónikák, riportkönyvek és színművek.

Világos a főcsoportokon belüli csoportosítás is, mindegyiknél ismétlődik a következő tematika: 1. Antifasiszta ellenállási és partizánharcok Európa országaiban; 2. Antifasiszta ellenállási és partizánharcok Magyarországon; 3. Magyarok a külföldi ellenállási és partizánmozgalmakban — azaz nem leszűkítve tárgyalja anyagát, hanem beleillesztve Európa általános antifasiszta harcába, abból kiindulva részletezi a vonatkozó hazai irodalmat, hogy azután ehhez logikusan kapcsolódva térjen át a kérdés másik, lényegbevágó részére, azaz arra, hogy bár hazánkban az ismert szorító-gátló tényezők következtében igen korlátozott volt e harc lehetősége, a magyar antifasiszták, a magyar baloldali emigráció legjobbjai ott harcoltak a fasiszma ellen,

bárhová vetette őket sorsuk. Ott voltak a Szovjetunióban — s itt kiemeljük egy magyar szerző írását: HÁY Gyula: *Partizánok tükre*, VAS Zoltán: *Halhatatlan ifjúság*, DÉKÁN István: *Hazatérés* — résztvettek a román, cseh, lengyel, jugoszláv, belga antifasiszták ellenállási mozgalmában. Tudjuk, hogy csak a francia Résistance-ban mintegy háromezer magyar fogott fegyvert Párizs barrikádjain 1944 augusztusában; ezt is tükrözi a bibliográfia. Itt szerepel például KOMJÁT Irén dokumentumerejű visszaemlékezése, *Az idők sodrában* címmel, vagy MURÁNYI-KOVÁCS Endre regénye, a *Hét álnév*, melyről azonban tudjuk, hogy jóval több regénynél, a franciaországi magyar ellenállók minden napjait, áldozatos harcukat írta, énekelte meg a szerző ebben a nagyon szép írásban, az élmény erejével.

A hazai rész is igen tartalmas, s magukon a bibliográfiai adatokon és sikerült annotációkon kívül jól segíti az eligazodást a világos tárgymutató. Megtaláljuk a Budai Önkéntes Ezred, dr. Stollár Béla ellenállócsoportja, a Szent-Györgyi-féle ellenállási csoport, a Várnai-féle ellenállási csoport, a kőbányai, az újpesti partizán-csoport irodalmát.

Ami pedig az európai népek általános ellenállási harcát illeti, képet nyerünk az egészről, s az egészen belül az általában még kevésbé ismertekről: a belga, holland, norvég ellenállók harcairól. Sokat hallotunk a varsói gettó hősi-tragikus felkeléséről, itt megtaláljuk irodalmát is, mely már kevésbé ismert (MARK, B.: *A varsói felkelés*. Kolozsvár 1946; a kitűnő ANDRZEJEVSKI *Nagyhét Varsóban* című könyvét, melyet a Kossuth adott ki 1966-ban, valamint a német HERMLIN, Stephan *Együtt a pokolban* című elbeszéléskötetét 1951-ből).

A tételeket sorszámozták a szerkesztők — összesen 229 szerepel — igen gazdag, tömör anyagot zár magába. A sorszámolás, kiegészítve a pontos és részletes név- és tárgymutatóval, mégjobban elősegíti a tájékozódást.

Ez a rég hiányolt és várt, és nagyon jól összeválogatott bibliográfia újabb hiányokra irányítja rá figyelmünket s újabb feladatokra ösztönöz. Jó volna folytatni, elmélyíteni a megkezdett munkát a magyar ellenállási mozgalom sajtójának bibliográfiai feldolgozásával. A magyar illegális- és ellenállási mozgalom a legnehezebb időszakokban is újabb és újabb lapokat teremtett itthon és az emigrációban egyaránt. Többnek közülük csak címét ismerjük — így például az *Igazmondó*, melyről HAVAS Endre ír, külföldön jelent meg; a hazaiak közül ismerjük jól a *Béke és Szabadságot*, a *Harcoló Bányászt* s még egynéhányat,

de vajon hányan ismerik — könyvtárosok, történészek? — az *Eb ura fakó* című lapot, vagy az *Ellenállást*, mely sokszorosított formában még az ostrom idején is megjelent s hetenként kétszer, a legnagyobb veszélyek között terjesztve, izgatott, lázított, mozgósított az országunkat tönkretévő náci fasiszta megszállók elleni harcra? A magyar ellenállási mozgalom két bátor és leleményes értelmiségi részvevője szerkesztette, BOLDIZSÁR Iván, aki Tyukodi Péter néven s a dal szellemében írta kitűnő cikkeit, majd az ő lefogása után Csirizes János álnéven CZIMER József — a Vígszínház dramaturgja, Viktor HUGO és Tennessee WILLIAMS műveinek fordítója, az 1943-as *Aisopos meséi* szerzője. Ezeket a lapokat is ideje volna már feltérképezni, sőt, továbbmenve: elkészíteni analitikus bibliográfiájukat.

A Magyar Partizán Szövetség kitűnő kiadványa megerősít bennünket abban a meggyőződésünkben, hogy a jó bibliográfiaiak nélkülözhetetlenek a tudományos munkában s a történelem, a politika, a való élet szövevényeiben való tájékozódásban.

mgj

A magyarországi dalmozgalom 100 éve 1863—1963. [Bibliográfia.] Összeállította, szerkesztette, a bevezetőt írta NAGY Dezső. Bp., Népművelési Intézet kiad. 1—9. füzet. [Sokszorosított.] 1965. [4.], XXVIII, 659, [1] p.

Az utóbbi tiz-tizenöt esztendő alatt gyors ütemben gazdagodó és mind inkább differenciálódó hazai bibliográfiai irodalomban is figyelmet érdemel NAGY Dezsőnek egy általa irányított szélesebb munkaközösség anyaggyűjtésére alapozott vállalkozása. A cinggyűjtemény kerekén 6000 tételt, együttesen több mint 10 000 forrásadatot tartalmaz a magyar kórusművészet száz éves útjáról. Szilárd támaszt, jó indítást nyújt azoknak, akik a dalmozgalom múltjának egy-egy periódusát, részletét kívánják megismerni, feldolgozni, egyszerűsre mind a már tömegmozgalom formájában jelentkező helytörténeti kutatáshoz is jelentős segítséget, sok-sok támpontot biztosít. A rendkívül széleskörű adatgyűjtés eredményét a kultúrhistoria egyéb területeivel foglalkozók sem mellőzhetik, kétségtelesen ők is meríthetnek meglepő adatokat a felhasznált források jegyzékéből, amely önmagában hét oldalra terjed.

Külön kell szólnunk a szerkesztő *Bevezetéséről*, amelyben igen jól hasznosította a hatalmas nyersanyag felett szerzett áttekintését: rövid, de tartalmas, tényszerű

és olvasmányos áttekintést kapunk tőle a dalos-mozgalom százados fejlődéséről a polgári-egyházi befolyás alatt létrejött és működő kórusoktól a munkás-dalegyleteken át a felszabadulás után országossá váló és magas színvonalra emelkedő kórusművészetig.

Ez érdemek elismerése mellett szólnunk kell az összeállítás egy lényeges fogyatékoságáról: a mintegy 6000 címet felölelő törzsanyag betűrendes felsorolásával semmiképp sem érthetünk egyet. A bibliográfiai szakirodalomban már sok szó esett arról, hogy ilyen terjedelmű speciális könyvészeti gyűjtemény alfabetikus elrendezése szinte a kutatók egyetlen típusát sem szolgálja, ezt a kritikai megállapítást a szoban forgó munka is igazolja.

Végso soron ezt a hiányt ellensúlyozzák az utolsó kötetbe foglalt mutatók, amelyek sokoldalúan feltárják a betűrendes rész tételszámokkal jelölt címeinek tartalmát. Nem kétséges, hogy az a komoly kutató, aki egy-egy kisebb közösségre, helysége, városra, kerületre, üzemre, egy meghatározott periódusra vonatkozó adatokat keres, nem sajnálja majd a fáradságot, hogy a tételszámok nyomán összegyűjtse az őt érdeklő adatokat, amelyek a betűrendes részben vannak szétszórva. Am akár a kronológiai, akár a topográfiai megoldás előnyösebb lett volna —, általa a függelék számtengereinek egyik csoportja összezugszorodik, a kutatók egyik, vagy másik gyakori típusa is mentesül a hosszadalmas böngészés nagy részétől.

Egészében véve azonban mégis csaknem osztatlan elismeréssel kell méltatnunk NAGY Dezső és társai munkáját. Nemcsak a mának, de a holnapnak is dolgozott, amely a részletkérdések felé bizonyára növekvő érdeklődéssel fog fordulni. Sajnálatos, hogy a nagyszabású gyűjtemény, amely könyvtárusi forgalomba nem került, tudomásunk szerint mindmáig egyes nagyobb könyvtárainkba sem jutott el.

REMETE LÁSZLÓ

Bibliografia przekładów z literatury węgierskiej w Polsce. Cz. 2. 1918—1960. Redaktor naukowy Jan REYCHMAN, konsultant István CSAPLÁROS. Warszawa, 1967. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 151 l. (Prace Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Warszawskiego. 3. Z prac Katedry Filologii Węgierskiej.) Soksz.

A Varsói Egyetem Magyar Filológiai Tanszéke felismerte annak fontosságát, mennyire szükséges a magyar és lengyel irodalomtörténészek, könyvtárosok, kiadók

és más irodalommal foglalkozó emberek számára összeállítani a magyar irodalom lengyel fordításainak bibliográfiáját. Csak ennek alapján lehet felmérni az elért eredményeket, s lehet meglátni a hiányosságokat, miket lehetne, sőt kellene még lefordítani, hogy a lengyel olvasók hű képet kapjanak a régebbi s a modern magyar irodalomról.

Az elmúlt évben készült el a bibliográfia második része, az 1918 és 1960 között megjelent fordítások jegyzéke. Az első rész közreadása, mely az első fordításoktól 1918-ig napvilágot látott művek címeit foglalja magába, hosszabb kutatásokat igényel, ezért később jelenik meg.

A bibliográfia felsorolja nemcsak az önálló műveket és antológiákat, hanem a sajtóban megjelent kisebb fordításokat is. Feldolgozásánál felhasználták a *Przeład Bibliograficzny, Urzędowy Wykaz Druków, Przewodnik Bibliograficzny, Polska Bibliografia Literacka, Bibliografia Zawartości Czasopism* és DEMETER T.: *Magyar szépirodalom idegen nyelven*, c. bibliográfiák adatait, valamint a tanszék saját kutatásait.

Először az antológiák címeit közlik, ezután következnek 267 magyar író műveinek felsorolása a szerzők nevének betűrendjében. Ezen belül műveiket a magyar eredeti címek szerinti betűrendben közlik, s ha ugyanaz a mű többször jelent meg, akkor a fordítások iróndi sorrendben sorakoznak. Csupán néhány vers és novella eredeti címe kétes.

ACS Kató az első és ZRINYI Miklós az utolsó tétel, közben ACZÉL Tamástól ZILAHY Lajosig igen különböző korokban élt, különböző világnézetű és fajsúlyú írótól találunk fordításokat. Ez érthető is, hiszen egy nemzet irodalmának lefordítása soha sem történik előre meghatározott, részletes terv szerint. Sokszor egy divatos külföldi bestsellert hamarabb lefordítanak, mint azt a művet, melyet a másik nép maradandónak érez. Például a *Bánk bánból* csupán részleteket fordítottak le lengyelre, míg BÚS-FEKETE László és FÖLDES Jolán regényei hamar megjelentek, KRÚDYTÓL csak két elbeszélést találunk, KÖRMENDI Ferenctől azonban öt regényt és egy elbeszélésgyűjteményt.

A legtöbbször kiadott könyv ebben a korszakban MOLNÁR Ferenc: *Pál-utcai fiúja*, hét kiadáson kívül még dramatizálva is megjelent. A legtöbbször között versek: PETŐFI: *Egy gondolat bánt engemet* tizennyolcszor, *Az erdélyi hadsereg* tizenötösör, *Föltámadott a tenger* tizenhatször, *Nemzeti dal* tizenkatször, ADY: *A halál rokona* kilencszer, JÓZSEF Attila: *Megfáradt ember* hétszer, a *Mama* ötször jelent meg.

Feltűnő, hogy milyen kevés a színműfordítás.

A *Panteon* című antológia 1921-ben 111 oldalon a terjedelemhez mérten elég teljes képét adta a magyar irodalomnak JANUS PANNONIUS és ILOSVAI SELYMES Pétertől kezdve REVICZKY Gyuláig és SZALAY Fruzsinaig. Sok kevésbé ismert lengyel tárgyú magyar vers fordítását is közölte.

A két világháború között könyveink közül inkább csak a könnyebb fajsúlyú, szórakoztató művek találtak kiadóra Lengyelországban. Csupán a felszabadulás után kezdtek részben pótolni amúlt mulasztásait, s lefordítani PETŐFI, MIKSZÁTH és más magyar klasszikusok harcosabb és forradalmibb szellemű írásait is. Természetesen a mai magyar irodalom szintén egyre nagyobb helyet kap a lengyel sajtóban és könyvkiadásban.

A bibliográfiában olyan nevek is olvashatók, melyeket az újabb lexikonokban már meg sem találunk. Pedig CSENGEY Gusztáv: *A fogoly lengyel* című verse, mely Kościuszkoról szól, háromszor is megjelent.

Igy mégjobban feltűnik, hogy több neves írók művét eddig még nem fordították le lengyelre. A régebbiek közül csupán AMBRUS Zoltánt és KEMÉNY Zsigmondot említjük meg, a két világháború között is publikált írók közül pedig KODOLÁNYIT, NÉMETH Lászlót, PASSUTHOT és TERSÁNSZKYT. 1960 óta talán már az ő műveikről is készült fordítás. Ezért nem említjük meg azokat a legújabb íróinkat, akiknek nevét hiába kerestük a bibliográfiában. A két ország irodalma közötti egyre élőbb és élénkebb kapcsolat következtében majd sorra kerülnek ők is.

Csupán néhány apró elírás található az igen gondos kiadványban, melyek az esetleges újabb kiadásban könnyen elkerülhetők. Grandpierre Kolozsvári Emil, helyesen KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE Emil; Pannonius Janus, helyesen JANUS PANNONIUS; Szithyai Zoltán helyesen SZITNYAI; Terescényi György = TERESCÉNYI; JÓZSEF

Attila: György című verse helyesen *Gyöngy*; PETŐFI: Sohasem az volt szerelmes helyesen Sohasem volt az szerelmes; SEBŐK Éva: E csöndes éj mit ben lehetne tenni? helyesen *E csöndes éjben mit lehetne tenni!* SZABÓ Lőrinc: Laci óriás lesz, helyesen *Lóci óriás lesz*; TATÁR Imre: A hiralal születése, helyesen *A hivatal születése*, stb.

Nagy érdeklődéssel várjuk a bibliográfia első részének, majd pedig a folytatásának, az 1960-as éveknek megjelenését. Reméljük ezután sikerül nyomdában és jobb papíron előállítva megjelentetni, hiszen egy ilyen bibliográfia nem napi aktualitást elégít ki, hanem esztendőkönn át szükség van rá.

IZSÉPY EDIT

Artistik. Auswahl-Bibliographie. Összeáll.: Jan BRABEC—Markschiess-VAN TRIX. Berlin 1968. Deutsche Staatsbibliothek. 147 l.

A kiadvány célja, mint az előszóból kitetszik, az, hogy a szakemberek és kívülről érdeklődők számára gyors tájékoztatást nyújtson az artistaság irodalmában. A fejezetek külön tárgyalják a szépirodalmat (nem egészen érthető módon ettől is függetlenül a drámairodalmat) és külön a szakirodalmi részt. Ez utóbbi varietécirkusz, állatidomítás, műlovaglás és bűvészet fejezeteket különböztet meg. Önálló fejezetet kaptak a folyóiratok, sőt, a mágiával foglalkozókat még ebből is kiemelték az összeállítók.

Az előszó céloz arra, hogy a munka természeténél fogva elmaradt a lelőhely megjelölése. Kár, hogy azt sem tünteti fel a kiadvány pontosan, hogy a felsorolt művek mely korszakot ölelik fel. A kilátásba helyezett kiegészítő kötet s az a rendszeres kutatómunka, amelyre a mű összeállítói hivatkoznak, minden bizonyossal pótolni fogja ezeket az apró hiányokat is.

BERCZELI KÁROLYNÉ

Helyesbítés

A Magyar Könyvszemle 1967. évi 3. számának 234. lapján Tóth András „Tervek az Egyetemi Könyvtár fejlesztésére (1906—1914)” c. tanulmányában a közölt táblázat téves adatokkal látott napvilágot. A lap 1968. évi 3. száma 298. lapján „Hibaigazítás” cím alatt érthetően szöveg jelent meg.

Szerző az alábbiakban közli a helyes adatokat tartalmazó táblázatot:

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914
I. Beiratkozott olvasók	3 039	2 829	2 896	3 126	2 847	3 646	3 289	3 862	2 547
II. Olvasók száma az olvasóte- remben	52 987	60 625	81 651	86 524	78 857	81 266	75 253	92 263	69 656
Olvasók száma a folyóirat- olvasóban és a tanári olva- sóban	3 896	4 207	3 527	3 814	3 455	3 561	3 433	4 556	4 283
Kölesznzők száma	2 665	3 049	3 814	6 485	8 638	9 037	8 391	8 342	6 393
Használok száma	59 548	67 881	88 992	96 823	90 950	93 864	87 077	105 161	80 332
III. Olvasott művek száma az ol- vasóteremben	57 946	65 387	91 218	97 357	89 602	94 299	85 165	100 026	76 453
Olvasott művek száma a folyóiratolvasóban és a tanári olvasóban	5 413	6 253	6 560	7 576	7 167	7 905	7 516	9 580	9 631
Kölesznzőt művek száma	6 555	6 175	8 099	15 024	19 538	21 680	20 508	19 429	14 319
Használt kötetek száma	69 914	77 815	105 877	119 957	116 307	123 884	113 189	129 035	100 403

A kiadásért felel az Akadémiai Kiadó igazgatója

Műszaki szerkesztő: Merkly László

A kézirat nyomdába érkezett: 1968. XI. 14. — Példányszám: 1300

Terjedelem: 8,4 (A/5) iv + 0,16 (A/5) iv behúzás

66.66631 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

TARTALOM

<i>Sándor Pál</i> : Visegrádi utca 15 — Das Haus der Partei seit 1918	1
<i>Terbe Lajos</i> : Magyar forradalmi könyvkiadás Szovjet-Oroszországban — Венгерское революционное книгоиздательство в Советской России	10
<i>Schönwald Pál</i> : Az Országos Propaganda Bizottság tevékenysége és kiadványai az 1918-as polgári forradalom alatt — La Commission de Propagande de la Révolution bourgeoise en 1918 et ses imprimés	20
<i>Tiszay Andor</i> : Különszámok és röpiratok a Szovjetunióról a két világháború között	29
<i>Szij Rezső</i> : A Táltos könyvkiadóról	37
<i>M. Pásztor József</i> : Az Eszme („Szociális kultúrlap” 1919-ben)	42
<i>H. Kohut Mária</i> : Az Arany Trombitának (1869), Táncsics lapjának kauciója	48

KÖZLEMÉNYEK

<i>Markovits Györgyi</i> : Fiatal magyar írók lapja, a „Keresztmetszet”	53
<i>Indali György</i> : Két szakszervezeti könyvtár a Horthy-korszak elején	57
<i>Turányi Kornél</i> : Az első természettudományos ismeretterjesztő folyóirat Magyarországon	62

FIGYELŐ

<i>Domanovszky Ákos</i> : A „Shared cataloging program”	64
<i>Gombocz István</i> : Az IFLA 1968. évi konferenciája	70
<i>T. A.</i> : Útcát neveztek el a fővárosban Dienes Lászlóról	75
<i>Keresztury Dezső</i> : A magyarországi korvinák kiállítása a Nemzeti Múzeumban ...	76
<i>Kóhalmi Béla</i> : Remete László tanulmánya: Szabó Ervin szocialista könyvgyűjteménye a Fővárosi Könyvtárban	79
Megjelenés előtt áll „A régi magyarországi nyomtatványok” első kötete (1473—1600)	80
<i>Salyámosy Miklós</i> : Az Universal-Bibliothek 100. évfordulója	81
<i>V. K.</i> : Kiállítás a Könyvklubban	82
<i>V. K.</i> : Francia könyvkiállítás	82
<i>Mgy</i> : A Magyar Tanácsköztársaság sajtójának repertóriumá	83
<i>Adorján Imréné</i> : Könyvkiállítás Kecskeméten	84
<i>Munkácsi Piroska</i> : Makky György ex-libris kiállítása	85
<i>H. Lakatos Éva</i> : Fél évszázada	36

SZEMLE

Ötven év (Ism. <i>Remete László</i>)	86
Beels—Peskens: Heraldiek in het ex-libris (Ism. <i>Galambos Ferenc</i>)	87
Standa, J.: Exlibrisy (Ism. <i>Galambos Ferenc</i>)	88
Trzinadlowski, J.: Institut national Ossolinski 1817—1967 (Ism. <i>Kindlovits Kálmán</i>)	88
Volum festiv ocasia centenarului Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România (Ism. <i>Tóth András</i>)	89
Buch und Schrift von der Frühzeit bis zur Gegenwart (Ism. <i>Tóth András</i>)	90
Artelt, W.: Wege und Ziele (Ism. <i>Bugyi Balázs</i>)	90
A régi Anglia hétköznapijai (Ism. <i>D. B.</i>)	91

BIBLIOGRÁFIÁK

Az antifasiszta ellenállási és partizánharcok válogatott irodalmának bibliográfiája (Ism. <i>mgy</i>)	92
A magyarországi dalosmozgalom 100 éve 1863—1963 (Ism. <i>Remete László</i>)	93
Bibliographia przekładów z literatury węgierskiej w Polsce (Ism. <i>Izsépy Edit</i>)	94
Artistik. Auswahl-Bibliographie (Ism. <i>Berczeli Károlyné</i>)	95

TABLE DES MATIÈRES

<i>P. Sándor</i> : 15, rue Visegrádi. (La maison du Parti Communiste Hongrois à partir de 1918) — Avec résumé en allemand	1
<i>L. Terbe</i> : L'édition hongroise révolutionnaire en Russie Soviétique (1917—1920) — Avec résumé en russe	10
<i>P. Schönwald</i> : L'activité de la Commission Nationale de Propagande pendant la révolution bourgeoise de l'an 1918. — Avec résumé en français	20
<i>A. Tiszay</i> : Numéros spéciaux des journaux sur l'Union Soviétique entre les deux guerres mondiales	29
<i>R. Szijj</i> : La maison d'édition Táltos	37
<i>J. M. Pásztor</i> : La revue «Eszme» (Idée) (1919)	42
<i>M. H. Kohut</i> : La caution du journal «Arany Trombita» (Trompette Dorée) rédigé par Mihály Táncsics (1869)	48

CONTRIBUTIONS HISTORIQUES

<i>Gy. Markovits</i> : La revue des jeunes écrivains hongrois: «Keresztmetszet»	53
<i>Gy. Indali</i> : Deux bibliothèques syndicales au début du régime Horthy	57
<i>K. Turányi</i> : La première revue de vulgarisation scientifique en Hongrie	62

CHRONIQUE

<i>Á. Domanovszky</i> : «Shared cataloging program»	64
<i>I. Gombocz</i> : Conference de la FIAB 1968	70
<i>A. T.</i> : La rue Dienes László à Budapest	75
<i>D. Keresztury</i> : L'exposition des manuscrits Corviniens conservés en Hongrie	76
<i>B. Kóhalmi</i> : L'essai de László Remete intitulé «La collection des livres socialistes d'Ervin Szabó dans la Bibliothèque Municipale»	79
A paraître: le premier volume de la nouvelle bibliographie des anciens imprimés hongrois	80
<i>M. Salyómosy</i> : Les cent ans de Reclam's Universal Bibliothek	81
<i>K. V.</i> : Exposition dans le cercle des livres	82
<i>K. V.</i> : Exposition des livres français	82
<i>Mgy</i> : Le répertoire de la presse de la République Hongroise des Conseils	83
<i>I. Adorján</i> : Exposition de livres à Kecskemét	84
<i>P. Munkácsi</i> : Exposition des ex-libris de György Makky	85

COMPTE RENDUS CRITIQUES

Ötven év (<i>L. Remete</i>)	86
Beels—Peskens: Heraldiek in het ex-libris (<i>F. Galambos</i>)	87
Standa, J.: Exlibrisy (<i>F. Galambos</i>)	88
Trzinadlowski: Institut national Ossolinski 1817—1867 (<i>K. Kindlovits</i>)	88
Volum festiv ocașia centenarului Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România (<i>A. Tóth</i>)	89
Buch und Schrift von der Frühzeit bis zur Gegenwart (<i>A. Tóth</i>)	90
Artelt, W.: Wege und Ziele (<i>B. Bugyi</i>)	90
A régi Anglia hétköznapijai (<i>B. D.</i>)	91

BIBLIOGRAPHIES

Az antifasiszta ellenállási és partizánharcok válogatott irodalmának bibliográfiája (<i>mgy</i>)	92
A magyarországi dalosmozgalom 100 éve 1863—1963 (<i>L. Remete</i>)	93
Bibliographia przekładów z literatury węgierskiej w Polsce (<i>E. Izsépy</i>)	94
Artistik. Auswahl-Bibliographie (<i>E. Berczeli</i>)	95